

СТАНОВИЩЕ

За дисертационния труд на Андрей Валентинович Волгушев на тема:

Когнитивни деформации в условията на пандемия COVID-19

за присъждане на образователно-научна степен "доктор"

Дисертационният труд на Андрей Волгушев е посветен на много актуална тема, която в близките десетилетия ще придобива още по-голяма значимост. Епидемията от Ковид 19 остави трайни следи и промени нашето функциониране. Изследването на последиците на психично ниво е важно и значимо както за поколенията, преживели пандемията, така и за обогатяване на познанията за пандемични здравни кризи. Пандемията от Ковид 19 и военните конфликти оказват значимо влияние върху социалната ситуация и психо-емоционалното равновесие както на индивидуално, така и на колективно ниво. Това влияние се опосредства от медиите и провокира промени в емоционалното и когнитивно функциониране, активира и изостря предиспозиции, демонстрирани като когнитивни изкривявания, повишената тревожност, депресивност и др.

Предмет на изследването в дисертационния труд са психологическите последици и когнитивните изкривявания от пандемията SARS-CoV2 (2020-2022 г.) и началото на нов въоръжен конфликт в Европа (2022 г.) между Русия и Украйна. Изследването отчита и психичните реакции на Средствата за масова информация като инструменти за активиране на минал негативен опит.

Дисертацията на Андрей Волгушев е написана на 289 страници и в структурно отношение се състои от въведение, 4 глави, заключение и изводи. Цитирани са 187 литературни източници, от които 104 на руски и 83 на английски език.

На базата на добре структурирания литературен обзор, дисертантът издига 6 изследователски хипотези. Целта на изследването е да се идентифицира и анализира взаимовръзката между нивото на тревожност в периоди на нестабилност и несигурност и когнитивните изкривявания и модели по отношение нивото на доверие в информацията, разпространявана от медиите.

Емпиричната част на дисертационния труд е осъществена чрез четирифакторният психодиагностичен метод "Възприемане на ограниченията", който включва 4 раздела: "Медийна лоялност", "Склонност към когнитивни изкривявания", "Склонност към конспиративни теории", "Склонност към суеверие". Диагностичният инструментариум е подбран много прецизно, описани са ни предприетите модификации, съобразени с целите и задачите на изследването. Изследвани са 233 респондента.

Много аналитично и подробно са описани особеностите на когнитивните изкривявания, групирани в 4 основни групи: Изкривявания, свързани с поведението и вземането на решения; Изкривявания, свързани с вероятности и стереотипи; Социално обусловени изкривявания; Изкривявания, свързани с грешки в паметта.

Получените емпирични данни показват много добрите умения на дисертанта да планира и осъществява емпирично изследване, да анализира и интерпретира емпирични данни и да идентифицира взаимовръзки между социални и психични фактори. Получените данни са подложени на статистически, количествен и качествен анализ. Много подробно и прецизно са анализирани данните по различните променливи, без това да нарушава четивността на представената дисертация. Потвърдени са 5 от хипотезите, а една е частично потвърдена.

Най-голяма податливост към когнитивни изкривявания се отчита в клъстера "Недоверчиви песимисти" и във възрастовата група от 18-25 години. Тенденцията към когнитивни изкривявания се увеличава при комбинация с показателя "Склонност към суеверие".

В хода на изследването са получени данни с широко теоретично и практическо значение. Установява се количествена връзка между типичните модели на поведение в глобалната пандемична криза и международния конфликт и специфичните неврофункционални и когнитивни свойства на индивида. Получени са алгоритми за надеждно прогнозиране на повишената чувствителност към когнитивни изкривявания, влиянието на обсессивно-компулсивния "когнитивен модел", модели на суеверие и конспиративни теории при кризисни новинарски издания в медиите. Резултатите са от

съществено практическо значение за прогнозиране на социалната ситуация при евентуални бъдещи социални кризи.

По темата на дисертацията са публикувани 3 статии.

Заклучение

Дисертационният труд на Андрей Волгушев е на много актуална тема. Осъществено е добре планирано мащабно емпирично проучване. Получените данни са анализирани количествено и качествено и са направени важни теоретични и приложни изводи. Това ми дава основание с убеденост да препоръчам на Уважаемото Научно жури да присъди на Андрей Валентинович Волгушев образователната и научна степен ДОКТОР по Психология.

25.11.2023 г.

Подпис:.....

(Проф. д.пс.н. Ваня Матанова)